

Poština
pavšalirana.Uredništvo
in
upravnništvo
Ista je
v Ljubljani
Breg št. 12.
Telefon 119.

AVTONOMIST

Glasilo „Združenja slovenskih avtonomistov“.

Izhaja vsako soboto.

Celoletna na-
ročnina 50 — D
mesečna 5 — „
Izposojništvo
celoletno 100.
Posamezne
številke se ra-
čunijo po D 1 25
Inserati
se računajo:
pol str. 560 D,
manjši soraz-
merni. — Pri
malih oglasih
beseda 50 p.Kaj hočemo? Lastno zakonodajo na lastnih tleh vzrastlega sloven-
skega ljudstva!

Socialni pokret.

Pravijo nekateri ljudje, da se tepemo in bijemo za prazne in zastarele državno-pravne reči, in da je to napačno in prazno delo. Dandanes da so na dnevnem redu mnogo bolj važna in aktualna socialna vprašanja.

Človek, ki tako govori, ne pozna našega prizadevanja. Državnopravna reč, ki je v tem, da zahtevamo federativno urejeno državo po načelu narodnosti, je le en del velikega socialnega programa, za katerim gremo. Povdarjamo, da smo Slovenci narod za sebe, Hrvati narod za sebe in Srbi narod za sebe. V tem spoznanju tisočletnih dejstev ni prav nič nacionalnega šovinizma. Smatramo, da je doba narodnostnih hujskarij že za nami. Ta doba, ki je rodila s kulturnega in človeškega stališča barbarstvo. Odločno odklanjamo vsako kapitalistično nacionalistično čustvovanje, katerega končni cilj in namen je imperijalizem, tlačjenje drugonarodnih skupin in združbarije ter poboji med narodi. Če kljub temu povdarjamo svoje slovenstvo, načelo narodnosti ter pravico narodne samoodločbe, je to le povdarek naše samobitne in samosvoje kulture in civilizacije. Ta naš kulturni nacionalizem ima seve svojo vrednost. Ta vrednost pa je samo toliko velika, kolikor je obče človeška in kolikor služi vsej mednarodni kulturi in civilizaciji. In prav nič več! S tega vidika zahtevamo za potlačeno in razkosano slovensko ljudstvo mednarodno priznanje in pravico do samovlade.

Bogati ljudje ta naš program zametajo, ker je preveč ljudski, preveč demokratičen, skratka, ker je po bistvu svojem republikanski. Razumejo in odobravajo ga pa „mali ljudje“, to je kmet in delavec. To kmečko-delavsko ljudstvo, ki pravzaprav tvori slovenski narod, danes še ni priznано. Nalepili so mu pečat manjvrednosti. S tem so ga označili za hlapca, za človeka, ki mora slušati in

ubogati. On se ne sme vladati in upravljati sam, kakor bi to spoznal za svoje razmere in potrebe za prav in koristno, ampak njemu ukazujejo tuji ljudje, pa čeprav se imenujejo podomače „bratje“. To kmečko-delavsko ljudstvo mora služiti na tuj ukaz vojake, mora plačevati davke, ki jih določujejo in spravljajo tuji ljudje in mora ubogati, kakor ukaže tuja gosposka po svojih valptih, ki so povečini sicer našega rodu, ampak tuje misli. V tem pa tiči naše posebno domače socialno zlo, ki poleg svetovnega, mednarodnega socialnega zla, kakršnega rodi hiperkapitalistični družabni red, socialni in kulturni položaj našega slovenskega ljudstva zelo poslabšuje. Zato je gibanje, katerega propovednik je naš list, eminentno socialno gibanje. Nov socialni pokret narašča iz razmer in potreb našega ljudstva. Ta socialni pokret ni več omejen na en sam stan (industrijsko delavstvo) ampak sloni na socialnih potrebah in nalogah vsega naroda, ki je kmečki in delavski. Tendence svetovnega kapitalizma butajo vanj. Njegove posledice mora prevzemati na sebe v polni meri, ker se ne more braniti, kajti je kakor uklenjen človek. Veriga, ki ga veže, se imenuje: Centralizem — militarizem — monarhizem — tajna diplomacija — vojna. To verigo hoče premagati naše ljudstvo s človečanstvom, samoodločbo, federacijo in republiko. To se pravi: Bodimo ljudje, a vsak bodi na svoji zemlji svoj gospod, ki se vladaj in upravljaj sam, po svojih razmerah in potrebah in po svoji lastni zmožnosti.

To je socialni cilj tega socialnega pokreta. Za tem ciljem moramo iti, če hočemo biti res kulturni in svobodni narod. Zato smo prepričani, da bo naše kmečko in delavsko ljudstvo ta socialni boj razumelo in ga dobojevalo.

Germani s slovenskim jezikom.

»Germani s slovenskim jezikom« da smo mi Slovenci, je uganila in ugotovila belgrajska »Samouprava«. Ne rečemo, donekle je to na vsak način resnica. Nemci so naši sosedje in od nekdaj je sosed veliko prevzemal od sosed, od nekdaj so si sosedje izmenjavali dobrine, tudi kulturne. To velja za vse narode, tudi za Nemce napram Francozom, Angležem, Italijanom itd. Pa ne samo Nemci, tudi Italijani so naši sosedje in tudi od njih smo dobivali in z njimi smo zamenjavali kulturne dobrine, ki le prečesto prav tako niso bile lastne italijanske. Napačno bi bilo celo, zanikavati vsak madjarski vpliv, čeprav seveda ta ni mogel biti velik, kajti kdor je sam reven, ne more veliko dati. Še o drugih vplivih bi se dalo govoriti, tako o francoskem, ki nam je prvič dal kulturno svobodo, zlasti pa o češkem, poljskem in ruskem, ki so botrinjili našemu kulturnemu delu izza Prešernove dobe. Prešern, porojen iz slovenske zemlje in slovenskega jezika, katerega prvi mojster je bil, zrasel iz romanskega klasicizma in nemške romantike, pod svežim vplivom zlasti češkega preporeda, ozirajoč se in objemaje obenem ves slovanski svet — ta najidealnejši kulturni tip Slovence je bil obenem najidealnejši tip Evropejca. Lahko se torej reče, da je vsa evropska kultura vplivala na nas in pravilno bi mogla in morala pisati »Samouprava«, da smo Slovenci »Evropejci s slovenskim jezikom«. Kaj takega bi seveda o Srbih ne smel nihče napisati, ker bi

prišel hudo navzkriž z resnico. Pač pa se lahko trdi, da so Srbi »Turki s slovanskim jezikom«. Koncem srednjega veka zavojevali od Turkov, so se jih osvobodili dejansko in popolnoma — seveda edino le z rusko pomočjo — šele 1878. leta. Ves ta čas so bili od evropske kulture popolnoma odrezani, in značilno je, da so sprejeli čisto za zelo primitivne kulturne potrebe in pojave turške izposojenke, ki bi jih sedaj radi, obenem s svojo turško kulturo in moralo, vsilili vsi Jugoslaviji. Dejstvo je, da je srbsčina danes evropskemu Slovanu prav radi tega najtežje umljiv jezik, vse-kako veliko neumljivejši nego slovensčina kljub svoji germaniziranosti. Tudi morala je v Belgradu skoz in skoz turška. Kje bi bil drugje mogoč sin ministrskega predsednika, ki ga je oče spravil z državo v družbo z omejeno zavezo, tako namreč, da ima sin ves dobiček, država pa vso škodo? Kje bi se tako enodušno postavila kaka stranka za človeka, ki se mu očita najtežji zločin, kakor se je postavila večina srbskih poslancev za Lazico Markovića. In zadnje čase prestopa toliko Srbov v mohamedansko vero, da že celo belgrajska vlada razmišlja, kako bi to ustavila, ker bi sicer ugnil reklamirati Belgrad sam Kemal-paša. H koncu koncev priporočamo »Samoupravi«, naj ne načenja kulturnih problemov, ki so izven njenega področja in ki vsakako presegajo domisljivost njenih balkanskih možganov.

Na plan!

(Dopis iz Celja.)

Trpljenje med vojno in težke skušnje povojnih let, nam morajo dati misliti. V tem dolgem času razširjenega siromaštva, duševnega in telesnega hiranja, smo spoznali, da je treba s preteklostjo prelomiti ter misliti le na bodočnost. Bodočnost pa je še nepopisana knjiga, in to se bo bralo v njej, kar bomo tja zapisali mi sami. Z drugimi be-

sedami se to pravi, da bo bodočnost takšna, kakršno si bomo ustvarili sami. Spoznali smo predvsem, da moramo biti zlasti ljudje, ako naj bo socialno sožitje sploh zmožno. Spoznali smo nadalje, da je ljudstvo suvereno, ako se svoje moči res zaveda. In končno smo spoznali, da smo Slovenci narod za sebe, da imamo pravico do samostojnosti, do sa-

Čitajte in širite „Avtonomista“.

LISTEK.

Kmečki punt.

Hrvaško napisal Avgust Senoa.

„Kapetan!“ zakliče ban poveljniku mušketicirjev, „skušajte se s svojim moštvom približati oglu zida in streljajte nanj!“ Kapetan odide. Čez nekaj časa zamahne ban s sabljo, trobentač zatrobi in gora začne zopet odmevati.

„Splošni napad!“ zagrmí ban, „streljajte s topovi. Pešci naprej. Udarite v ime Boga!“

Grmi, bobni, tuli, treska, prašči in odmeva. Pešci letijo, skačejo in se vzpenjajo kakor vragevi.

„Živio ban! Naprej!“ Spodaj ropota boben in se zateglo oglašajo trobenta. „Naprej, junaki!“ vrešči Vlašič, na drugi strani pa se oglašajo Uskoki: „Oj! Oj! Oj!“ Topovska žrela bruha peklenski dež, mušketicirji jemljejo, klečeč v zaslonbi, vsako glavo na zidu posamez na muho.

„Naprej, junaki!“ se čuje, z gradu pa se bliska, treska in grmi. Bliski, udarci, treski, stoki, klici na Jezusa in Marijo se čujejo. Naprej! Ljudje vzdihajo in kolnejo — toda vendar rinejo naprej preko krvavečih trupel svojih mrtvih in ranjenih tovarišev; kri vre, mozeg je pobesnil, toda v sredi belega dima in plame-

nečega treskanja stoji ban kakor črn, marmornat kip. Zopet so pešči pod zidom. Kroglice živgajo, strelisce frčijo. „Ne dajmo se!“ vrešči hripav ženski glas. Vrste padajo kakor snopje. Ta se je ranjen zgrabil za hrastovo korenino, drugi je jeknil in padel vznak, tretji je klonil in pokleknil, oni se je zgrabil za srce, obrnil na peti in padel na lice. Kaj za to! Naprej. Živio ban! Topovi pojejo veselo, muškete škrtajo, zid se trese. Glej! Prislonili so lestve in vzpenjajo se na zid, v prvih vrstah Vlašič. Sedaj bo razvil zastavo. Toda nad njim zabliske sekira. Sabov zamahne in mu razkolje glavo. Kamenje se siplje z obzidja, vreča voda šumi. In tukaj! Skozi stranska vrata se vrže četa na mušketicirje. Kopja ležejo med rebra, zemlja se izgublja pod nogami, mušketicirji za mušketicirjem se kotoli po strmini v Savo.

In Uskoki? Po trebih se plazijo kvišku, z nožem med zobmi in samokresom v roki. Grom in pekel! Iz grmovja jih useka kača: Ilija Gregorič strelja na nje s svojimi dvocevki.

Polovica pešcev pade, toda ostali se bijejo kakor besni. Kri šine banu v glavo. Iztrga trobentaču trobento iz rok in zatrobi, da bi mu lahko pljuča počila, pograbi iz Alapičevih rok zastavo in zakriči:

„Naskok! Naskok! Topovi! Kaj je to? Topovi molče!“

Na konju prihiti ranjeni Gašo.

„Strela vražja!“ krikne. „Z brega so nam iz zasede postreljali topničarje in odvzeli topove!“

„Naskok!“ zakriči ban brez prave zavesti. „Živio ban!“ zakriči še enkrat vsa vojska. „Živio Hening!“ odjekne iz gorskega klanca.

„Pomoč! Pomoč!“ Iz črnega klanca se vsuje neznana vojska.

„Alapič!“ zatrepeta ban, „poglej! Ali niso pravi hudiči?“

„Vražji Ambrož nas je zaskočil!“ zakliče Petričević, ki prihiti brez sape.

Sablje žvenketajo, ljudje stokajo, Ambrož seka. Banovci se umikajo. Tudi Uskoki beže. Za njimi hitijo štajerski konjeniki — Stjepko jih vodi — mlatijo, koljejo, drobijo, pometajo pod sebe. Uskoki so se potegnili v mline, odkoder streljajo na kmete, toda mlini začno goriti.

„Vivat Hening!“ se oglasi za vasjo junaški glas. Milič in župnik sta preko gore prišla skozi klanec in vodita nove čete od Stenjevca.

„Zgubljeni smo!“ zakliče ban, „v Zagreb!“ in izpodbode konja. Zaman. Vržejo ga nazaj. Od vseh strani ga obdaja smrtni pljes. Njegova vojska je pod klancem stisnjena v klobčič, da ne more niti streljati niti točiti; roka se tišči roke, konj konja, mož moža, konj pohodi pešca, ki ga bešen zabode; nad teboj je neusmiljeno nebo, pod teboj krvava zemlja, z grada pa de-

moodločbe. To je zelo važno, ako želimo, da nas ne bo danes ali jutri zopet pognal kak diplomat ali cesar v strelske järke — v žerjavi-
co po kostanj za druge. Rečem Vam, da nas je velika večina te misli. Ve-
liko jih je prepričanih republikan-
cev samo zaradi tega spoznanja in
ne samo zaradi Radića samega.

Toda spoznanje še ni vse. Če je
spoznanje tu, potem je treba misel
spraviti tudi v življenje. Treba je
republikanske organizacije. **Brez or-
ganizacije ni nič!** Zato Vam pra-
vim: Vse, kar pišete nam ugaja, ker
je resnično in prav. Toda treba je,
da nam daste tudi **organizacijo** in
sicer **bojno organizacijo**. Ne bo pre-
več težko, zakaj, bodite prepričani,
da je pretežna večina kmečko-de-
lavskega slovenskega ljudstva za

republikanstvo, kmečko republikan-
stvo. Mi se ne maramo ločiti od svo-
jih kmečkih domov, čeprav so da-
nes zelo revna. Ampak samostojni
gospodari hočemo ostati na svojih
tleh. Zato Vam kličem vsem, ki ste
moje misli: **Na plan brez strahu!**
Po vseh vaseh ustanovite kmečke
republikanske **organizacije**, da se
bomo v novih razmerah borili z no-
vo, svežo armado za boljšo bodoč-
nost nas vseh, lepšo kakor pa je bi-
la naša preteklost. Bodočnost pa bo
boljša le, če jo bomo gradili sami.
Graditi pa jo bomo mogli samo te-
daj, ako se bomo na gradbo tudi pri-
pravili. Pripraviti pa se pravi: **or-
ganizirati se je treba!** Zlasti mladi-
na naj se zgiblje po vaseh in zgradi
mogočno ljudsko republikansko or-
ganizacijo!

Samopomoč zadružništva.

Vsi gospodarski krogi v Jugo-
slaviji se morajo boriti z velikimi
težkočami. Med največje težave pa,
ki ovirajo naše gospodarstvo, mora-
mo prištevati občutno pomanjkanje
potrebnih denarnih sredstev. To
skuša trgovina, industrija, a **prav
tako zadružništvo**. Naravno je, da si
skuša vsaka gospodarska grupa po-
magati po svoje. Kakor pa nas iz-
kušnje uče, pomoč ne pride od dru-
god, kakor le iz prizadetih samih.
Najmanj pa je upati, da gospodar-
skim krogom, ki preživljajo krizo,
priskoži na pomoč država, h kateri
se navadno prizadeti v sili obračajo.
Istinitost te trditve dokazujejo iz
zadnjih časov najbolj neuspehi in-
dustrije, ki si je skušala s pomočjo
države v inozemstvu zagotoviti kre-
dite.

Združene industrije so si zago-
tovile veliko posojilo v inozemstvu,
a pod pogojem, da prevzame za po-
sojilo **jamstvo** tudi država. Če ome-
nimo, da znašajo danes bančne ob-
resti 20—30%, dočim je inozemska
finančna grupa zahtevala nekaj nad
10%, bo vsakemu jasno, kako veli-
kega pomena bi bilo za industrijo to
posojilo. Dasi bi solidarno jamstvo
združenih industrijskih podjetij od-
vzelo vsak riziko za državo, vendar
naša **vlada ni pristala**, da bi jam-
stvo prevzela tudi država. Ta slučaj
smo navedli zato, da podpremo po-
novno v našem listu izraženo trdi-
tev, da **naša vlada nima smisla za
gospodarski napredek**.

Če pa je boj industrije za obsta-
nek težak, potem je jasno, da je še
hujši boj finančno šibkejših orga-
nizacij. V mislih imamo **zadružne**
in to zlasti konsumne organizacije.
Člani naših konsumnih organizacij
so po največ tisti nesrečniki, ki so v
neprestanih skrbah za vsakdanji
kruh. Njihovo teženje je v tem, da
se ognejo trgovca kot posrednika in
si po svoji zadruzi trudijo priti v
neposredno zvezo s producenti, da
bi tako po kolikor toliko ugodnejših
cenah prišli do gospodarskih in go-

spodinjskih potrebščin. Kakor vsa-
ka trgovina, potrebuje tudi zadruga
denarja in sicer neprimerno več, kot
ga je potrebovala pred vojno in to
ne glede na zmanjšano vrednost de-
narja, temveč zato, ker so nekoč za-
druge dobivale blago na daljši ob-
rok, danes pa se zahteva povsod ta-
kojšnje plačilo. Da zadrugam ne mo-
re konvenirati denar, od katerega
je treba plačevati 25% obresti, je
jasno, kakor je tudi jasno, da grozi
zadrugi, ki si denarnih sredstev ne
pribavi, gospodarski propad.

Največ konsumnih zadrug v dr-
žavi je v Sloveniji, vsled česar je
umljivo, da občuti krizo, ki jo pre-
življa zadružništvo v pretežni meri
Sloveniji; a **ker je največ zadrug
v Sloveniji**, je pa tudi umevno, da
je že iz tega razloga najmanj upa-
nja na kako pomoč iz Beograda.

Zdruge nišo politične organi-
zacije, vendar je v naravni stvari,
da se združijo v zadruge tudi poli-
tično enakomisleči. Ker je zadruž-
ništvo tako razširjeno v Sloveniji,
je umevno, da tudi vsaka stranka
podpira svoje zadružništvo. Kljub
temu pa, da so v posameznih zadrugah
in zvezah včlanjeni navadno
pristaši ene politične stranke, je
bilo vendar zadružništvo **edina** plat-
forma, kjer so se mogli združiti že
večkrat pristaši raznih strank za
skupni nastop v gospodarstvu. Prav
zato pa se morajo ideje, ki so v ko-
rist zadružništva, pa naj iste izvirajo
iz katerekoli strani, smatrati za
last skupnega zadružništva, ker
končni namen zadružništva **ni** pod-
preti to ali ono politično stranko,
temveč gmotno pomagati članom.

Namen našega članka je poka-
zati idejo, kako si morejo zadruge
pomagati in si pribaviti za obrato-
vanje potrebna denarna sredstva,
četudi se pri tem ne zanašajo na po-
moč države. Ideja ni naša, ampak
vzeta od organizacije soc. dem. kon-
sumov na Češkem, kjer jo pa niso le
zamislili temveč tudi z največjim
uspehom udeležili.

Ker je ideja po našem mnenju
zelo srečna, in tudi učinkovita, sma-
tramo, da zasluži, ako jo prouče tu-
di naše zadružne in to zlasti kon-
sumne organizacije, ker se imajo

ravno te najbolj boriti z denarnimi
zadregami. Kakor smo že omenili,
smejo zadruge pričakovati odpomo-
či le iz sebe t. j. od svojih članov.
(Dalje prih.)

Dopisi.

Ormož. Prva polovica šušca
nam je prinesla obilo snega. Kmetje
tarnajo. O delu na polju, gorici,
travniku in v gozdu še ni sledu. Se-
daj nas tepe zima, ko bo pa te konec
(enkrat menda vendar žel!), bo pri-
šla davkarija s svojimi opomini.
Treba bo plačati za prvo četrtletje,
v katerem nismo nič zaslužili. Še v
hujšem položaju pa je naš viničar.
Pravijo: Tako dolga zima ne bo pri-
nesla kmetu žita, a viničarju ne
kruha. Toda gotovo je, da se solnce
in jug zopet zblizata in mi bomo zo-
pet začeli z delom. Tako je tudi z
našo državo: Slovenci in Hrvati se
moramo združiti, da raztopimo led
belgrajske kapitalistične porodice,
da bo konec mraza in snega Pašiče-
vega vladovanja! **Franjo.**

Kum pri Ormožu. Tu letošnji
pustni čas je prešel, čeprav je bil
dolg. Zato pa se je precej deklet
omožilo, a mnogo jih še — čaka. Ti
številni »čakoveci« so se veselili le
še na dan pred pepelnico, in so se
pripravljali na maškerade. Prleki
smo namreč radi luštni in veseli.
Zakaj pa ne, ker so kleti polne vina!
Toda ptujsko okr. glavarstvo nam
je vse skvarilo, ker je prepovedalo
rajanje kmečke in viničarske mladi-
ne. Škoda, da se tudi na to ne uve-
de posebne »takse«. Toda v Belgra-
du najbrže ne poznajo naših šeg in
običajev. Ta prepoved, pravijo, je
izšla zaradi tega, ker je lanski pust-
ni torek nekje pri Ptuj ubil dve
maškeri. Toda ormoški okraj ni
ptujski! Naša mladina je bila nad
to prepovedjo zelo ogorčena, ker ve,
da so pri nas celo kmečke in vini-
čarske predpustne zabave bolj do-
stojne, kot norenje gospode tam do-
li. Toda vsaka stvar ima solčno in
senčno stran. Namesto da bi noreli,
smo sedeli doma in premišljevali
razne stvari. Saj veste, g. urednik,
da je tu vse federativno in republi-
kansko. Pa bo še bolj! **A. F.**

Okraj Ljutomer. V štev. 4. t. 1.
Vašega lista, me je posebno zani-
mal uvodni članek: »Kdo vlada?«

Tudi jaz sem si že mnogokrat
stavil vprašanje: Kdo vendar v na-
ši »demokraciji« državi vlada?

Prišel sem do žalostne resnice,
da pri nas vladajo samo neke goto-
ve osebe, brez pardona ljudstvu,
niegovim željam in težnjam. Za vo-
lo ljudstva se gotovi gospodje niti
ne zanimajo; saj imajo v svojih ro-
kah policaje, žandarje in — bla-
gajno!

Naj omenim samo nekaj dogod-
kov iz našega kraja, kjer se gradi
železniška proga: Murska Sobota -
Ljutomer - Ormož. Naša občina je
ena najbolj prizadetih; **proti temu**

nimamo ugovora, akoravno bi se
dala železniška proga na ugodnej-
šem kraju, a z manjšimi stroški iz-
peljati, kakor se bo sedaj. — Na
mnogih krajih so nam napravile res-
čudne prevozne ceste čez progo,
namreč tako kratke in strmne, da
je škandal. Vsi prizadeti smo pro-
testirali ustmeno in pisмено toda
zaman!

Se večji škandal od tega pa je
drugi: Meseca septembra l. l. smo
podpisali razlastitveno pogodbo za
odvzeto nam zemljo. Takrat se nam
je obljubilo v pričo vseh, da se nam
75% odškodnine izplača tekom dveh
mesecev. Toda kaj se je zgodilo?
Poklicali so nas na izplačilo v Lju-
tomer, ko so se pristojbine zvišale,
komaj dne 23. dec. l. l. Bili smo pa
vsi razočarani, ko so nam vsakemu
posebej povedali: »Ne može da se
Vam isplati, imate tabulacijo.« Bi-
li so to že davno plačani dolgovi, ali
pa tirjatve mladoletnih otrok in sta-
rišev-užitkarjev. In smo rekli, kako
moremo mi izbrisati maloletnim
otrokom njih pravice? To je stvar
sodnije! Odgovorili so nam: »Dobro,
može da Vam dade sud kakav do-
kaz!« Sodnija je to tudi storila, se-
veda s predpisanimi kolki. Tudi se
je morala dati odstopna izjava. Ko
je bilo vse to izvršeno, smo hodili iz
ene luknje v drugo, z vsemi doku-
menti v rokah, od Poncija Pilata do
Heroda. Zaman! Eni so rekli, da še
ni vse »potpuno svršeno«, drugi so
rekli, da »treba još malo vremena«. Nazadnje sem bil jaz v taki zadevi
pri samem poglavarju cele sekcije
pri g. inšpektorju. Ta inšpektor je
vse listine prebral in naposled re-
kel: »Pa šta hoćete s tem?« — »Rad
bi imel izplačilo!« — »Pa neka da
se mu plati!« odvrne on. — »Blagaj-
ničar me je poslal do Vas!« — »Pa
šta razumem ja ove vaše zakone!«

Takrat sem se spomnil na Vaš
uvodnik: Kdo vlada? Zadeve pa še
sedaj niso rešene in naša zemlja še
ni plačana, akoravno bo za par dni
leto, odkar so nam naše najrodovit-
nejše njive prekopal. Meni se zdi,
da smo Slovenci pripluli na brod;
ako ne pride precej dobra voda, bo-
mo obtičali v tem Bioblatu. Z mir-
nim srcem Vam povem čisto resni-
co, da nas je bilo med priprostim
ljudstvom veliko, ki nismo odobra-
vali narodnega ujedinjenja **brez
vsake pogodbe**, pa naše besede so
bile kot vedno doslej vredne le ured-
nikovega koša. Mnogo, mnogo bi
Vam imel še za pisati, a za danes
dovolj. Primanjkuje pa mi časa, be-
sed ne! — Iskreno Vas pozdravljam
M. M., posestnik, Grtova, p. Sv.
Križ. bl. Ljutomera.

žijo kroglice v klobčič, da ti glava poka, da se
kosti lomijo in kri vre. In ban? Ali se naj da
ujeti? V dno duše ga zazebe. V njihovih rokah,
izročen zasramovanju? In osveta? Samo pro-
stost jo daje. Tedaj opazi cerkveno svetega
Martina. Da! Neopažen zleze s konja, zviše za-
stavo in krene skrivaj proti cerkvi. Za seboj
začuje peket. Obrne se. Za njim hiti na konju
starec — Ambrož. Ban potegne sabljo, toda v
trenutku mu jo Ambrož izbije iz roke.

„Stoj, gospod ban, ujel sem te!“ reče Am-
brož mirno.

„Podban bana?“

„Poštenjak razbojnika!“

Stopil je s konja. V tem trenutku se je
zdelo, da se bliža četa vojakov.

„Stopiva v cerkev,“ reče Ambrož, „sicer
Vas bodo ujeli.“ Prime bana za roko in ga po-
pelje v cerkev. Pod razpelom je trepetala slaba
lučka.

Ban Peter je bil bled in tih.

„Glej,“ je opomnil Ambrož, „advokat je do-
bil svojo pravdo proti banu, ki je pogazil pra-
vico, postavio svojo lastno besedo. Sem z za-
stavo,“ je zakričal in jo iztrgal banu, „umazana
je, blatna je; ta znak nezvestobe in krivice, ki
je vodil kri zoper lastno kri, ne bo več plapolal
pred slavno hrvaško vojsko!“

In pograbi zastavo na obeh koncih, jo na
kolenu prelomi, raztrga rumeno svilo in jo vrže
pred oltar.

Ban je zatulil od jeze:

„Razbojnik, daj mi meč, da se pomeriva!“

„Ti nisi meča vreden!“

„Zablislil bo še meč nad tvojo glavo!“ se
je ponosno uprl ban Peter.

„Tako govori meni Peter Erdödi danes,“
je rekel starec, „ko ga imam v svojih pesteh
in mi je treba samo migniti, pa ga moji besni
vojaki razsekajo! Pa ne bom. Moja roka se ne
bo lotila človeka brez orožja, ne hrvaškega
bana. Samo svoj rod sem hotel braniti pred
krivico in to mi je dovolj. Več ne potrebujem.
Idi in pobegni! Pred cerkvijo stoji moj konj.
Skozi ta klanec lahko brez nevarnosti prideš
v Zagreb.“

Peter je stopil proti vratom.

„Ban Peter,“ ga je ustavil Ambrož, „še
eno! Čuj me!“

„Kaj bi radi, gospod Gregorijanec?“ vpra-
ša ban hladno.

„Glejte, tukaj sva sama, ban, dva močna
moža pred razpetim Bogom. Ali se ti ne zdi,
da teče iz božjih ran nova kri. O, meni se zdi.
Pod tem bregom teče kri našega naroda, dra-
gocena kri, ki bi jo bilo treba hraniti za našo
mater — našo domovino, na katero od vseh
strani preži divja zverjad. Brat je ubijal brata.
Ban! Ali ti ne pravijo blede lica krvavih trupel,
da smo Kanjovo seme, da nismo zaslužili
te lepe domovine? Ali ti ne pravijo, da smo
zaslužili bič, ki nam ga usoda spleta? Sužnji

smo, vedno tuji sužnji, ker smo sužnji svoje
strasti, svoje lakomnosti. Pogledal sem v stare
knjige, v zgodovino našega naroda: pisane so
s krvjo, polne besnila; potipal sem naš narod
za njegovo žilo, pritisnil uho na njegovo srce.
Sama strast in sama jeza! Imeli smo krono, pa
smo si jo sami strgali z glave, ker ni mogel
vsak biti kralj. Jokal sem, srce se mi je trgalo
ob teh spominih, srce me boli tudi danes, saj
vidite, da danes nismo nič boljši. Ali smo
vredni, da nas drevo sreče in miru sprejme v
svojo senco? Zakone poznam, toda če vidim,
da jih lopovščina gazi, mi zavre kri in tudi jaz
planem kvišku. S sabljo postanejo narodi si-
jajni, močni, toda ne postanejo srečni. Ban,“ je
nadaljeval starec, „vi ste bogat, razumen, sla-
ven, dičnega rodu, železne volje, vi ste Erdödi,
ste knez, ste ban — toda pozabite za trenotek
vse to, pozabite nase in se spomnite samo, da
ste sin nesrečne matere — Hrvaške. Mislite
na to; tukaj pred Odrašenikom sveta, sredi
krvave noči Vas rotim jaz sivi starec, krenite
po drugi poti, pozabite rodbinsko korist, vzdig-
nite zastavo pravice, zberite okoli sebe vsa
plemenita hrvaška srca, končajte to strašno,
krvavo povest in vodite nas v boj za svobodo
in srečo naše domovine. Rotim Vas!“ zakliče
starec Ambrož ginjen, prime bana za roko in
solza mu zablesti na sivih trepalnicah. Toda
Peter mu odtegne roko in hladno odvrne:

(Dalje prih.)

Dnevne vesti.

Ugibanja sem in tja. V zadnjem času pišejo razni listi o nas in ugibanja ter fantazirajo vse mogoče. Vsi ti listi, ki so trobila najrazličnejših strank, pa so v eni točki enaki in si na las podobni; v tem namreč, da sodijo o nas čisto po sebi. Mi vseh teh čenč ne moremo ponatiskovati, ker imamo premalo prostora. Da pa bodo naši bralci vendarle vedeli, kaj razni žurnalisti v zadregah vse skombinirajo, hočemo danes ponatisniti neko takšno ugibanje, ki ga je prinesla belgrajska „Samouprava“, glavno glasilo srbske narodno radikalne stranke. Ta list torej piše sledeče: „Kakor vse kaže, se radičevci resno pripravljajo na volitve ter so že pričeli s svojo ofenzivo v Sloveniji. Zdi se, da bodo imeli pri bodočih volitvah v Sloveniji več uspeha in to na škodo Slovenske ljudske stranke. Pri zadnjih volitvah je bila njihova kandidatna lista za ljubljansko okrožje razveljavljena radi neke slučajne formalne pogreške, v čemer so izgubili sigurno en mandat. V mariborskem okrožju, kjer so pričeli z agitacijo šele neposredno pred volitvami, je dobila njihova kandidatna lista 10.186 glasov in dva mandata. Radičevci niso prirejali burnih shodov, temveč so agitirali skrivno od vasi do vasi, od hiše do hiše. Njihovo delovanje je ostalo prikrito in zato je njihov uspeh iznenadil vse stranke. Po številu glasov so druga najvažnejša stranka v Sloveniji. V srezu Murska Sobota so dobili 3496 glasov ter so bili tako najvažnejša stranka. Slovenska ljudska stranka z 2944 glasovi je ostala daleč za njimi. V petih srezih: Dolenja Lendava, Brežica, Ptuj, Šmarje in Ormož so bili na drugem mestu, v srezu Maribor desni brez na četrtem mestu s 537 glasovi. V ostalih srezih so dobili manjše število glasov, najmanj v prevaljskem. Največje uspehe so dosegli torej v onih srezih, ki so najbližji Hrvatski. V oddaljenejših srezih njihovi agitatorji še niso prišli. Po volitvah se je njihova agitacija ustavila, zadnje čase pa se je pričela ponovno. Zagorski agitatorji se ponovno pojavljajo in agitirajo v Prekmurju, Slov. gorici, Haložah in ob Sotli. Radičevi poverjeniki v Mariboru so prejeli zaupna pisma, v katerih so pozvani na agitacijo in organizacijsko delo. Agitacija se vrši tudi že na Dolenjskem. Skupina slovenskih avtonomistov, ki se zbira okoli lista „Avtonomist“, in katero tvorijo neklerikalna avtonomistično razpoložena inteligenca, je dosedaj podpirala Slovensko ljudsko stranko v njeni borbi za avtonomijo, toda sedaj se zdi, da je nastopila samostojno z republikansko - avtonomističnim programom ter bi se pri volitvah priključila Radiču. Slovenska ljudska stranka je že pričela posvečati pozornost tej nevarnosti. Tudi v splošnem se radičevemu pokretu ne posveča dovolj pažnje. Šele event. volitve bodo prinesle iznenadenje. Z druge strani pa se jača zlasti v ljubljanskem volilnem okrožju Šušteršičev pokret posebno v konservativnih krogih Slovenske ljudske stranke. Pri bodočih volitvah bo Slovenska ljudska stranka v nepovoljnem položaju, v slabšem, nego je bila pri zadnjih volitvah, ko ni imela nobenega resnega nasprotnika. Gotovo je, da bo pridobil Radič mnogo njenih pristašev.“ — Tako ugibajo senzacij željni ljudje brez vsake podlage. Vse zato, ker hodimo mi dosledno in neomajno za svojim političnim ciljem: **Federativno južno-slovensko republiko**, v kateri bodi Slovenec gospodar na svoji, Hrvat na svoji, Srb na svoji, a Bolgar na svoji zemlji suveren gospodar! — To zastavo bomo držali visoko tako dolgo, kolikor časa bomo mogli. To pa je odvisno od zavednosti slovenskega ljudstva.

»Slovenski Gospodar« ponavlja na naš naslov svoje stare očitke, »da hočemo spraviti Slovence pod »hrvaški klobuk«, »da je »Avtonomist« slovenski list — bil« itd. Mi na taka neresna očitavanja ne moremo druzega odgovoriti, kakor to, da so vse take in podobne trditve gola neresnica, in s svoje

strani le obžalujemo, da take abotnosti ponavlja »Slov. Gospodar«.

Pismene politične pogodbe. Zadnji »Slobočni Dom« javlja, da je podpredsednik HRSS g. Josip Predavec bil v petek 14. marca na Dunaju pri predsedniku HRSS., g. Radiču, kateremu je poročal o svojem tridenem bivanju v Belgradu. Poročal mu je natanko o svojih razgovorih in posvetovanjih s prvaki parlamentarnega bloka Davidovičem, Korošcem in Spahom. Prinesel je predsedniku tudi popis pismenega sporazuma, na katerem je osnovan parlamentarni blok in katerega podpira HRSS. Izročil mu je tudi poseben pismeni sporazum z dr. Korošcem in dr. Spahom za slučaj, če bi Pribežičev s tovariši v zadnjem trenutku prešel k radikalom. — Obstojita torej dva pismena sporazuma.

»Slovenec« nas v torek v nekem »dopisu«, ki je seve izviren, vprašuje, ako se ne nameravamo poboljšati. Pisca poznamo po petju, ker se je pred kratkim nekoliko drugače podpisal. Naj vé sledeče: Poboljšati se ne moremo, ker se doslej še nismo poslabšali. Smo in ostanejo dosledni federalisti in republikanci, pri tem pa navdušeni Slovenci in ljudje. Kot ljudje pa smo seveda grešni. Kdo pa ni?

Politične prilike. V belgrajskem parlamentu se snuje že dalj časa opozicijski blok, ki bi ga tvorili demokrati, bosanski muslimani in SLS. Ker pa so vse te stranke številčno prešibke, da bi mogle preglasovati srbske radikale, zato bo takorekoč nekako posodila HRSS toliko število svojih glasov opozicijskemu bloku, da bo isti imel zadostno in varno večino. Ko se to zgodi, bo nastala vladna kriza, ki se utegne razviti v — državno. Dvoje je možno, da se zgodi: Da po izbruhu vladne krize prevzame vladne posle začasno opozicijski blok, ki bi jih upravljal po demokratskih, bosansko-muslimanskih in SLS ministrih, katerim se utegnejo pridružiti še nekateri politično neaktivni Hrvati. Takšna vlada dolgo ne bi mogla obstati, ker jo vsak trenutek lahko zruši HRSS. Zato bi morala kmalu razpisati volitve. Mogoče je pa tudi, da bodo radikali hoteli blok prehiteti na ta način, da oni sami povzročijo volitve ter ostanejo v sedlu kot »volilna vlada«. Vsekakor je več kot gotovo, da bomo imeli volitve že kmalu. Od teh bo odvisen ves nadaljnji politični razvoj v naši državi.

„HOTEL SLON“ Ljubljana

Moderno preurejeno kopališče, restavracija in kavarna. Centralna knjižnica.

Grobova. Pretekli teden sta nemadoma umrla dva znana slovenska javna delavca: ravnatelj Šubič in profesor Kos. Prvi je polagal temelje za slovensko obrtno šolstvo in s tem kazal Slovincem pot, ki je postala zlasti po vojni naravnost življensko vprašanje slovenstva: obrtno-industrijska povzdiga Slovenije namesto ukoreninjenega razvada, ko se je mislilo in se še misli, da je vrhunec za slovenskega človeka, ako postane — uradnik. Svetovna vojna s svojimi posledicami nas naravnost sili, da popolnoma izprememimo dosednji način svojega mišljenja in čuvstvanja. Šubičeva zasluga je, da je že davno pred svetovno vojno imel ta smoter pred očmi: tehnična srednja šola v Ljubni je njegovo delo. Kos je pa bil slovenski zgodovinar, ki je spoznal, da je za spisovanje slovenske zgodovine naprej treba zbirati gradivo, vire. Lotil se je te težke naloge z nenavadno pridnostjo in natančnostjo ter nam podal v petih zvezkih (zadnji izide po njegovi smrti) »Gradivo za zgodovino Slovencev v srednjem veku«, ki je podlaga za

naše zgodovinarstvo. To je veliko in dragoceno delo, ki je postalo znano tudi v tujini. Kaj pomenja takšna zbirka listin za spoznavanje domače zgodovine, ve v prvi vrsti oni, ki se s tem ukvarja, a indirektno korist uživa od tega ves narod.

Dr. L.

Opozorilo. Po sejmeh v Sloveniji so se zadnje čase pojavili neki srbsko govoreči ljudje, ki vabijo na igre za večje svote. Ljudstvo vabijo k igram ter mu obljublajo, da vsakdo lahko zasluži velike zneske, ako ima srečo in je vstrajen. To je neka sleparska družba, ki ima vse tako urejeno, da sama pridobi večje svote, kmečke ljudi, ki radi verjamejo, pa opehari. Ta sleparija se jim je že ponovno obnesla. Zanimivo je, da ima ta družba uradno dovoljenje belgrajskega notranjega ministrstva za prirejanje takšnih sleparskih iger po sejmeh. — Opozorjamo ljudi, naj ne nasedajo na limance in naj se teh ljudi izogibajo.

Mali oglasi. Vse svoje somišljenike prosimo, da nas po možnosti podpro z nabiranjem malih oglasov. Vsaka beseda v malem oglasu stane 50 par ali 2 kroni. Kdor ima n. pr. na prodaj hišo ali kdor bi rad kaj kupil, naj napiše na dopisnico ali pa v pismu, kaj želi, in uspeh gotovo ne bo izostal, ker danes berejo »Avtonomista« po vseh vaseh v Sloveniji. Ceno lahko vsak sam izračuna in nam pošlje denar po pošti. Tako n. pr. bi veljal oglas: »Kupim malo posestvo. Jože Zdravič, Dobropolje pri Vipavi« — 8 krat 2 = 16 kron, ker šteje 8 besed. S takimi oglasi boste sebi in našemu listu mnogo koristili.

Volitve v oblasne skupščine se bodo vršile meseca aprila. Tako poroča ljubljansko »Jutro«.

Na Grškem so prevzeli vladno grški republikanci in proglasili republiko. — Po logiki »Slovenskega

Gospodarja« v Mariboru so storili to zaradi tega, da spravijo celo Grško pod »hrvaško komando«.

Turki so odstavili svojega sultana in kalifa. Turška se je spremenila v republiko. — Tudi turški republikanci so storili to, da prevedejo Turčijo — pod »hrvaško komando«.

Celo v Perziji se močno širi republikanska misel. Pričakuje se, da se ta država kmalu spremeni v republiko. — Kakor se vidi »hrvaška komanda« zelo napreduje. Kmalu bo ves svet ena sama »hrvaška komanda«.

Brezposelnost v Sloveniji je vedno večja. S podporami za brezposelne pa ne bo nikomur mnogo pomagano, ampak pomoč bo prišla šele takrat, ko se bo zopet začelo delo, zlasti če se bo zopet začelo zidati. Same podpore pa ne koristijo nikomur nič, ker so samo od danes do jutri.

Državni pravdnik pobegnil. Iz Bele Cerkve pri Vrhu v Banatu poročajo, da je tamošnji državni pravdnik pomeveril večjo svoto denarja in pobegnil v Rumunijo.

Ljubljanska borza bo začela kmalu poslovati. Za slovensko trgovino bo pomenila lastna borza v Ljubljani vsekakor lep napredek.

Vrednost denarja. 1 dolar je vreden okoli 81 dinarjev, 100 dinarjev pa velja v Švici nekaj nad 7 frankov.

Nakup gozdov, desk, tramov in drv. Zaloga trboveljskega premoga in drv. Prodaja na debelo in drobno. — Plačljivo tudi na obroke.

DRUŽBA ILIRIJA

Ljubljana, Kralja Petra trg 8. Telefon št. 220.

Gospodarstvo.

Pomen svinjereje za malega kmeta.

(Dalej.)

Katera svinjska pasma je najboljša.

Nadaljni uspeh pri svinjereji je odvisen od primerne pasme in od izbire dobrih plemenskih živali. V glavnem razločujemo dve pasmi in sicer evropskega in indijskega divjega prašiča, od katerih dveh so nastale vse poznnejše pasme. Od evropskega divjega prašiča izvirajo kratkouhi, dolgouhi in kodrastostetini, od indijskega pa kitajski in japonski prašič. Svetovno znani angleški prašiči so nastali iz križank kitajskega z dolgouhimi in kratkouhimi evropskimi prašiči. Od evropskega prašiča izhajajo poznoreli, od indijskega pa zgodnjoreli prašiči.

Najznamenitejše pasme so angleške, od katerih imamo velike Jorkshires, srednje Berkshires in malo angleško svinjico. Jorkshires so dolge, velike in zgodaj zrele živali, ki se zelo hitro debele. Odrastli tehtajo do 500 kg. Barve so povsem bele ter imajo mehke fine črtice. Živali so dokaj občutljive in zahtevajo skrbno oskrbovanje. Berkshires so manjši od Jorkshires, toda mnogo plodovitejši in proti boleznim odpornejši od njih. Tudi Berkshires hitro odrastejo. Barve so črne ali lisaste. Berkshire prašiči so pri nas zelo razširjeni. Njim podobni so nemški plemeniti prašiči. Male angleške svinjice pri nas ne pridejo v poštev, ker so preveč občutljive.

Vsled obilne masti in neobčutljivosti proti vremenskim vplivom zaslužijo posebno uvaževanje kodrastostetini sremški prašiči. Njih senčna stran je samo ta, da poznajo zore in v mladosti počasi rastejo.

Odbira plemenskih živali.

Največje uspehe v svinjereji dosežemo, ako redimo zgodaj zrele in žlahtne ali plemenite svinje.

Vnanjost in splošni znaki plemenskih svinj naj bodo sledeči: glava kratka in široka, rilec kratek in v nosnem delu glava nekoliko vdrt; vrat kratek in močan, telo dolgo, ravno široko; hrbet in križ ravna, prsi globoke in široke; noge kratke in fine; koža fina mehka in z redkimi ščetinami pokrita. Nasprotni znaki pri svinjah kažejo na nežlahtnost in poznorelost.

Za plemo izberemo merjasca iz drugega ali tretjega gnezda. Plemenjak mora posedovati vse dobre lastnosti ali vrline v najvišji meri. S četrtem mesecem se naj oddeli od drugih svinj, da se ne vzbudi pri njem prazgodaj spolni nagon. Krmiti ga je bolj neravno, da se preveč ne debeli, toda kljub temu povoljno razvija. Paša mu zelo ugaja. Za plemenitev moremo uporabljati merjasca šele z osmimi meseci. Prezgodnja uporaba slabi merjasca in daje slab zarod. V prvi spušalni dobi se naj spuša merjasca samo dvakrat na teden in šele v poznejši dobi se ga more spuščati tudi dnevno enkrat. Na poedinega merjasca se računa letno do 80 svinj za ubrejeitev. Plemenska sposobnost merjasca traja do 4. leta. Starejši merjasci so leni in neplodoviti.

Kakor pri plemenjaku je skrbna odbira potrebna tudi pri plemenski svinji. Svinjo je plemeniti šele po dopolnjenem ¾ letom. Zarod od premladih prasice je slaboten in mehkužen.

Plemenitev je uravnati najbolje tako, da dobimo pujske v pomlad ali vsaj tekom poletja. Pujski, ki se skotijo v tem času se pod ugodnim vplivom pomladanskega vremena razvijajo bolje, nego jesenski in zimski. Brejost znaša približno 3 mesece, 3 tedne in 3 dni. Bukanje traja navadno do 2 dni, včasih pa tudi samo do 40 minut. Prasice se ubrejuje najraje v drugi polovici dobe bukanja. Breje živali je pasti ko-

likor mogoče mnogo. Neprikladna krma (kisle pomije, zmrazilo korenstvo) škoduje ter utegne povzročiti izvrženje telesnega plodu. Vzrok izvrženja more biti tudi prehlad in surovo ravnanje z brejimi živalmi.

Ob porodu je dejati svinjo v poseben suh in topel hlev, ki mora imeti znotraj pregrajo za pujske. Blizajoči se porod spoznamo po tem, da si žival začne pripravljati gnezdo in seski se napolnijo z mlekom. Hlev je nastlati s čisto suho slamo ter pustiti svinjo popolnoma v miru. (Dalje prih.)

IZDAJA LJUBLJANSKA ORGANIZACIJA SLOVENSKIH AVTONOMISTOV.
Odgovorni urednik Drago Brozovič.
Tiskarna J. BLASNIKA NASL. v Ljubljani.

Antikvarijat, knjigarna **HINKO SEVAR** Ljubljana, Stari trg 34

kupuje in prodaja različne knjige v vseh jezikih po ugodnih cenah.

IVAN SAX, Ljubljana Stari trg št. 8

priporoča svojo trgovino manufakturnega blaga in obleke domačega izdelka po najnižjih cenah. Izdeljuje tudi obleke po naročilu.

F. P. ZAJEC
optik
LJUBLJANA,
Stari trg 9.

Popolnoma varno naložite svoj denar pri

Vzajemni posojilnici v Ljubljani r. z. z o. z.

ki se je preselila iz hiše uršulinskega samostana poleg nunske cerkve v lastno novo palačo na Miklošičevi c. poleg hotela Union.

Hranilne vloge se obrestujejo po

6%

brez odbitka rentnega in invalidskega davka, v tekočem računu

5 1/2%

vezane za dobo pol leta

6 1/2%

in više po dogovoru.

Varnost za hranilne vloge je zelo dobra, ker poseduje Vzaj. pos. relativno večino delnic stavne delniške družbe hotela »Union« v Ljubljani. Vrhutega je njena last nova palača ob Miklošičevi cesti, več mestnih hiš, stavbišč in zemljišč v tu in inozemstvu. Denar se lahko naloži po poštinih položnicah.

Vse pisalne, risalne in šol. potrebščine

dobite najceneje v papirni trgovini

Miroslav Bivic, Ljubljana
Sv. Petra cesta št. 29.

Lastna knjigovoznica. — Velika zaloga šolskih zvezkov, map in blokov.

IVAN JAX IN SIN

LJUBLJANA, Gosposvetska cesta 2.

Šivalni stroji

z 10 letno garancijo.

Izborna konstrukcija in elegantna izvršitev iz tov. v Lincu. Ustanov. l. 1867. Došlo je ravnokar večje število strojev za vsako obrt.

Vezanje poučuje brezplačno. Pisalni stroji Adler in Urania.

Kolesa iz prvih tovarn: Dürkopp, Styria, Waffen- in motorete na prvo kolo. Cenik zastoj in franko.

Nove lepe slovenske knjige!

Ravnokar so izšle nove knjige:

Regina Povest G. Kellerja, poslovenil dr. Joža Glonar. Cena Din 5.—

Občinsko dete

Srbska vaška povest, spisal Branislav Nušič. Poslovenil Cv. Golar. — Cena dinarjev 15.—

Zeleni kader

Povest iz viharjih dni našega narodnega osvobajanja. spisal Ivan Zorec. — Cena Din 14.—

Poština Din 1.—

Tiskali in založili

J. Blasnika nasl., Ljubljana
Breg št. 12.

Vse knjige se lahko naroče po dopisnici.

Knjige so res lepe in za ljudstvo zelo primerne in zabavne.

Nadalje priporočamo politične študije prof. dr. Drag. Lončarja, ki so izšle v knjigi pod naslovom

„Politika in zgodovina“

Tudi ta knjiga je izšla v založbi tiskarne

J. Blasnika nasl., Ljubljana
Breg št. 12.

Kdor se zanima za politična vprašanja in za boj za avtonomijo Slovenije, naj to knjigo bere!

Cena Din 30.—

FR. SLOVNIK

LJUBLJANA, Stari trg 2.

priporoča po najnižjih cenah svojo zalogo izgotovljenih oblek in manufakture.

Obleke po meri se točno izvršujejo.

Ivan Pakiž

Ljubljana, Stari trg 20.

Velika zaloga stenskih ur budilk svetovno znane tovarne „Junghaus“. Vsakovrstne precizne švicarske žepne ure, izbira zlatine, srebrnine in jedilnega pribora.

THE REX CO

LJUBLJANA, GRADIŠČE 10.

Telefon šte. 268.

Najboljši pisalni, razmnoževalni in kopirni stroji. VSE PISARNIŠKE POTREBŠČINE.

Prodajam

vsled velike zaloge in dviganja dinarja vsakovrstno sukno, hlačevino, šifon, plavino in drugo manufakturno blago. Krojači poseben popust!

Ivan Kos

Ljubljana
Sv. Petra cesta šte. 26.

Šiška
Celovška cesta šte. 2.

Združene opekarne d. d. Ljubljana

Telefon 733.

naznanjajo, da so otvorile

v sredini mesta na Miklošičevi cesti 13 tovarniško zalogo vseh vrst opeke

lastnega izdelka.

Opeka je na razpolago v poljubnih množinah po najnižji ceni.

Prvorazredni moderni brzo-pisalni stroj

STOEWER - RECORD

vrhunec fine mehanike.

Zastopstvo:

Ludovik Baraga

Ljubljana

Šelenburgova ulica št. 6. I./d.

ELIN

družba za električno industrijo d. z. o. z.

Gradi električne centrale in naprave.

Velika zaloga motorjev in električnega materiala. - Cene izredno nizke. - Postrežba točna. Na željo poset inženirja brezplačno.

Ljubljana, Dunajska cesta 1, telefon št. 68.

Maribor, Vetrinjska ulica 11, telefon št. 239.

Zadružna banka v Ljubljani

Brzjavi: Zadrubanka.

Aleksandrova cesta šte. 5.

Telefon šte. 367.

Vplačani kapital Din 3,000.000.

Izvršuje vse bančne posle najtočneje in najkulantneje

Trgovska banka d. d., Ljubljana

PODRUŽNICE:

Maribor, Novo mesto,
Rakek, Slovenjgradec,
Slovenska Bistrica

Dunajska cesta 4. (v lastni stavbi)

KAPITAL IN REZERVE DIN 17,500.000.—

Izvršuje vse bančne posle najtočneje in najkulantneje.

Brzjavi: Trgovska

Telefoni: 139, 146, 458

EKSPOZITURE:

Konjice,
Meža-Dravogr.,